

Reactie Internetconsultatie Verhoging van de norm voor intern toezicht voor zorgaanbieders

Van: LTO

Zorgboerderijen zijn een waardevol onderdeel van het Nederlandse zorglandschap. Zij bieden kwaliteitszorg aan ruim 35.000 mensen die daarmee langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en/of minder beroep doen op zwaardere vormen van zorg. Zij bieden deze zorg binnen de WMO, Jeugdwet en WLZ en zijn veelal kleinschalig. Zorgboeren hebben daardoor met onevenredig veel wet- en regelgeving te maken, wat leidt tot hoge regeldruk.

De afgelopen jaren heeft LTO op diverse manieren, vaak in samenspraak met de brancheorganisatie Federatie Landbouw en Zorg (FLZ), onze zorgen geuit over de disproportionele regeldruk voor zorgboeren.

Voorgestelde wijziging WTZA

Wij onderschrijven de onderkenning van de Minister dat: “voor aanbieders in de (...) kleinschalige zorg de in het kader van de vergunningsplicht gestelde eisen omtrent de bestuursstructuur en specifiek het intern toezicht, zoals uitgewerkt in de Wtza en onderliggende regelgeving, een disproportionele (aanvullende) last vormen”. Ook onderschrijven wij dat dit mogelijk (of zelfs waarschijnlijk) negatieve gevolgen heeft voor de toegang tot kwalitatief goede en betaalbare zorg.

LTO staat dan ook volledig achter de voorgestelde wijziging om de drempel voor het instellen van een verplichte interne toezichthouders te verhogen naar 50 zorgverleners. Dit besluit biedt met name kleinschalige zorginstellingen verlichting, omdat de regeldruk hiermee wordt verminderd.

Echter, u schrijft dat er niets verandert voor instellingen “waar cliënten gedurende ten minste een etmaal verblijven of die zorg (doen) verlenen waarbij sprake is van medisch specialistische zorg, persoonlijke verzorging, **begeleiding** of verpleging”.

1. Negatieve gevolgen voor zorgboeren

De overgrote meerderheid van zorgboeren biedt begeleiding groep of dagbesteding/dagopvang. Als dat onder ‘begeleiding’ valt, betekent dat voor de meeste zorgboeren in Nederland het probleem van de disproportionele aanvullende last niet worden weggenomen.

Wij begrijpen de afwegingen om de norm niet te verhogen voor bepaalde sectoren ten aanzien van risico's op ernstige schade en impact op het dagelijks leven van cliënten. Begeleiding wordt in dit verband in één adem genoemd met zorgvormen als medisch specialistische zorg of 24-uurs verblijf. Dat is in onze optiek onjuist.

Begeleiding op zorgboerderijen bestaat voornamelijk uit begeleiding groep (ofwel dagbesteding). Zonder het belang van deze vorm van zorg te willen bagatelliseren (er zijn heel veel kwetsbare mensen in Nederland die heel veel belang hebben bij het volgen van dagbesteding op een zorgboerderij), zien wij niet in waarom het bieden van begeleiding dezelfde of vergelijkbare risico's met zich zou meebrengen als bijvoorbeeld medisch specialistische zorg of verpleging. Ook is de impact op het dagelijks leven in onze optiek niet goed vergelijkbaar met zorgvormen als 24-uurs verblijf of persoonlijke verzorging. Deelnemers aan dagbesteding komen daar normaal gesproken niet in een vergelijkbare positie qua afhankelijkheid terecht.

Als de grens voor intern toezicht op 10 zorgverlener blijft, zullen in de praktijk veel zorgboerderijen geconfronteerd worden met deze disproportionele last. De mogelijk negatieve gevolgen voor de toegang tot kwalitatief goede en betaalbare zorg zien wij al in de praktijk ontstaan:

- aanbieders die ondanks een toegenomen vraag naar dagbesteding vanuit de directe omgeving besluiten om toch maar niet die extra begeleider in te zetten om dit mogelijk te maken, omdat ze anders met disproportionele lasten worden opgezadeld;
- kleinschalige zorgaanbieders die vanwege de stapeling van eisen en lasten besluiten om hun bedrijf te beëindigen;
- zorgaanbieders die als gevolg van de toenemende lastendruk het werkplezier zien verdwijnen;
- zorgboeren die grote moeite hebben met het vinden van geschikte toezichthouders, en die op hoge kosten worden gejaagd.

Zeker omdat zorgboerderijen landelijk gezien ook relatief veel actief zijn in wat minder dichtbevolkte regio's, vinden wij dit een zeer onwenselijke ontwikkeling in een tijd waarin we in Nederland alle zorgprofessionals hard nodig hebben en zorgboerderijen een grote rol spelen in het verminderen van de druk in de intramurale verblijfszorg. Door de inzet van zorgboeren kunnen mensen langer thuis blijven wonen. Dat is nu al belangrijk, maar dat zal in de komende jaren steeds belangrijker worden.

Wij verzoeken om de verhoging van de norm voor intern toezicht naar 50 zorgverleners ook te doen gelden voor zorgaanbieders die begeleiding bieden. Dat kan eenvoudig door 'begeleiding' te schrappen. Daarmee wordt bereikt dat de disproportionele lasten voor deze specifieke groep zorgaanbieders ook inderdaad wordt weggenomen, terwijl de grenzen voor de echt risico- en impactvolle vormen van zorgverlening gewoon in stand blijven.

2. FTE in plaats van aantal zorgverleners

Wij willen u daarnaast wijzen op een andere keuze die (mogelijk onbedoeld) eveneens tot gevolg heeft dat veel kleinschalige zorgaanbieders een disproportionele last ervaren. Het gaat dan om de keuze om bij de bepaling van de grens het aantal zorgverleners te hanteren, en niet (bijvoorbeeld) het aantal FTE's. Doordat veel kleinschalige zorgaanbieders werken met deeltijdpersoneel, kunnen hierdoor situaties ontstaan waarin de lasten disproportioneel uitpakken. Daarbij refereren wij bijvoorbeeld aan zorgboerderijen die 11 zorgverleners inzetten, met allen een weekomvang van 8 uur. Dit voorbeeld is in de praktijk niet ongebruikelijk, maar betekent wel dat deze zorgboerderij, die gemeten naar voltijd nog geen 2,5 FTE aan personele inzet pleegt, toch een intern toezichthoudend orgaan van tenminste drie leden moet instellen. Ook in dergelijke gevallen geldt dat de keuze voor het aantal zorgverleners in plaats van het hanteren van het aantal FTE's in de praktijk met zich mee kan brengen dat zeer kleinschalige aanbieders toch disproportioneel worden belast.

Wij verzoeken de minister om te overwegen om bij het bepalen van de grens voor het instellen van een interne toezichthouder het aantal FTE's en niet het aantal zorgverleners als grondslag te gebruiken, zodat de kleinschalige zorgboeren in Nederland niet te maken krijgen met disproportionele lasten.

3. Knelpunt bij jaarverantwoording, opgave van landbouw inkomsten

Hoewel geen onderdeel van deze internetconsultatie over het verhogen van de norm voor intern toezicht, willen wij hier graag opnieuw uw aandacht vragen voor een ander groot pijnpunt van de zorgboeren. In de jaarverantwoording moeten zorgboeren niet alleen de zorg inkomsten opgeven maar ook de inkomsten uit de landbouw en eventuele andere activiteiten. Dit leidt tot grote

problemen en bezwaren. De jaarverantwoording is hier niet goed op ingericht. Ook op dit punt heeft de Federatie Landbouw en Zorg diverse malen voorstellen aangedragen om dat op te lossen.

4. Conclusie en samenvatting

Hoewel LTO de aanleiding en het doel van de voorgestelde wijziging van het Uitvoeringsbesluit Wtza onderschrijft, moeten wij helaas constateren dat deze wijziging als gevolg van de gekozen bewoording van de Wet en het Besluit voor vrijwel geen enkele zorgboerderij in Nederland de zo gewenste lastenverlichting biedt. Dit terwijl wordt onderkend dat de disproportionaliteit van de regeling een groot probleem vormt, en de wijziging ook beoogt om deze disproportionaliteit weg te nemen.

In onze optiek zou dit effect relatief eenvoudig toch kunnen worden bereikt door 'begeleiding' te schrappen. Wij dringen er dan ook op aan om deze wijziging door te voeren.

Daarnaast willen wij als overweging meegeven dat de keuze voor het aantal zorgverleners bij het bepalen van de grens voor intern toezicht met zich meebrengt dat deze eis in de praktijk al bij zeer kleinschalige aanbieder in beeld komt. Wij geven daarom ter overweging mee om bij het bepalen van deze grens uit te gaan van het aantal FTE aan zorgverleners in plaats van het aantal individuele zorgverleners.

Ten slotte vragen wij uw aandacht voor een oplossing voor het scheiden van inkomsten zorg vs inkomsten landbouw en de jaarverantwoording transparant te houden. De landbouwinkomsten van zorgboeren horen niet thuis in het jaardocument Maatschappelijke Verantwoording (DigiMV). Wij verzoeken u om de mogelijkheid te bieden om niet-zorggerelateerde kosten en opbrengsten buiten de jaarverantwoording zorg te laten.